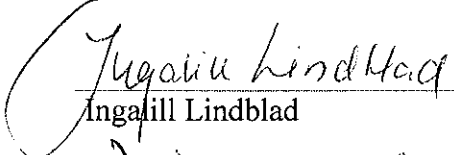
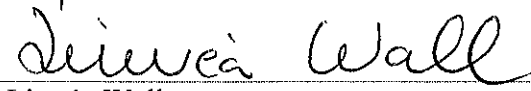

MARIESTADS
KOMMUNLÖRDÖDA
KOMMUNGULLSPÅNGS
KOMMUN

Beslutande organ	Tekniska nämnden		
Plats och tid	Stadshuset i Mariestad, sammanträdesrum Torsö kl 17.00-19,30		
Beslutande	Linnéa Wall	(s)	ordförande
	Carina Hillsjö	(v)	ledamot
	Karl-Arne Gustavsson	(c)	”
	Björn Andersson	(fp)	”
	Evert Eklind	(map)	”
	Bo Kindbom	(s)	1.e vice ordförande
	Sven Olsson	(c)	ledamot
	Magnus Dimberg	(m)	”
	Anne-Marie Lundin	(m)	”
	Thomas Carlsson	(s)	2:e vice ordförande
	Torbjörn Larsson	(kvf)	ledamot
	Mats Johansson	(c)	”
	Kjell Andersson	(fp)	tjänstgörande ersättare
	Sture Pettersson	(s)	ersättare
Övriga deltagande	Lars Arvidsson		teknisk chef
	Roger Ewaldson		VA-chef, §§ 1-4
	Ulf Vallgren		gatu chef
	Eva Berdenius		trafikplanerare
	Ingalill Lindblad		sekreterare
Utses att justera	Carina Hillsjö		
Justeringens plats och tid	Tekniska förvaltningen 2009-02-03		
Underskrifter			Paragrafer 1-12
Sekreterare	 Ingalill Lindblad		
Ordförande	 Linnéa Wall		
Justerande	 Carina Hillsjö		

Tekniska nämnden

TN § 1

Fastställande av dagordning

Tekniska nämnden beslutar

Godkänna dagordningen med följande ändringar.

Följande ärende har utgått:

- Information – bokslut 2008.

Följande ärenden har tillkommit:

- I informationsärendet gällande budget 2010 ingår information om ombudgeteringar från 2008 till 2009.
  - Rekrytering av VA- och städchef samt chef för avfallsavdelningen.
-

MARIEFESTADS
KOMMUN

FÖREBODA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Tekniska nämnden

TN § 2

Information – budgetprocessen 2010, inklusive ombudgeteringar

---

Tekniska nämnden beslutar

1. Tekniska nämnden beslutar att kalla arbetsutskottet till ett extra sammanträde tisdagen den 3 februari kl 17.00.
2. Tekniska nämnden beslutar att delegera till arbetsutskottet att besluta om ombudgeteringar från 2008 till 2009.

Bakgrund

Tekniska chefen Lars Arvidsson informerade om den pågående budgetprocessen 2010 och ombudgeteringar från år 2008 till 2009.

Med anledning av att det fortfarande finns en del osäkerhetsfrågor gällande bokslutsredovisning för år 2008 och för investeringsbudget år 2010, lämnade förvaltningen förslag till nämnden att kalla arbetsutskottet till ett extra sammanträde den 3 februari samt ge arbetsutskottet möjlighet att ta beslut gällande ombudgeteringar från år 2008 till 2009.

Ekonomiavdelningen

Lars Arvidsson

Elisabeth Linder

Exp 2009-02-05

Tekniska nämnden

TN § 3

Information – rekrytering av VA- och städchef samt chef för avfallsavdelningen

---

Tekniska chefen Lars Arvidsson informerade om de pågående rekryteringarna av VA- och städchef.

Utvärdering av inkomna ansökningshandlingar till VA-chef har gjorts och förvaltningen har kallat till anställningsintervju. Förhoppningsvis kan MBL-förhandlingar påbörjas så snart som möjligt och ny VA-chef anställas från maj månad.

Städchef kommer att annonseras internt redan under morgondagen. Fackliga företrädare har informerats.

Avfallsavdelningen har under en längre tid varit underbemannad och förvaltningen har för avsikt att tillsätta en chef för avdelningen. Personal och fackliga företrädare har informerats.

Tekniska nämnden

TN § 4

TN2008/0165

Vatten- och avloppstaxa 2009, Töreboda kommun

Tekniska nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar att till Kommunfullmäktige i Töreboda överlämna VA-avdelningens skrivelse med klargörande av frågor enligt Kommunfullmäktige § 92, 2008-12-15, (bilaga 1), tillsammans med följebrev som dels redovisar fasta och rörliga kostnader samt möjligheter till besparingar för VA-verksamheten, (bilaga 2).

Bakgrund

Tekniska nämnden har i § 76, 2008-10-28, lagt fram förslag till ny vatten- och avloppstaxa för år 2009. Taxan innebär en höjning av de fasta brukningsavgifterna och en ny konstruktion för debitering av avgifterna. Till grund för den nya taxan ligger Svenskt Vattens förslag till VA-taxa, Publikation P96.

Kommunfullmäktige i Töreboda har i § 92, 2008-12-15, återremitterat ärendet till Tekniska nämnden för klargörande av följande frågor:

1. Vad innebär förändringen för respektive fastighetsägare?
2. Hur många lägenheter finns för närvarande i kommunen?
3. Kostnaderna för respektive egna hem och hyresgäster vid en förbrukning på 200 m³.

Tekniska nämndens arbetsutskott har i § 2, 2009-01-13, föreslagit nämnden att överlämna förvaltningens svar på de frågor som kommunfullmäktige i Töreboda uppdragit till nämnden att klargöra, tillsammans med följebrev som dels redovisar fasta och rörliga kostnader samt möjligheter till besparingar för VA-verksamheten.

---

*Kf i Töreboda kommun
VA-avdelningen*

MARIESTADS
KOMMUN

LÖRDÖDA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Tekniska nämnden

TN § 5

TN2008/0065

Parkeringsövervakning i Gullspångs kommun

Tekniska nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar överlämna följande förslag till Kommunfullmäktige i Gullspång:

1. Att införa kommunal parkeringsövervakning på prov under sex månader.
2. Att införa den kommunala parkeringsövervakningen under andra halvåret 2009, efter översyn av berörda Lokala Trafikföreskrifter samt vägmärken.
3. Att besluta om samma taxor vid felparkering som gäller för Mariestads kommun

Bakgrund

Polismyndigheten och kollektivtrafiken har till Tekniska förvaltningen inkommit med önskemål om parkeringsövervakning i Gullspångs kommun. Detta med anledning av att många bilister inte tar hänsyn till generella trafikregler eller till de Lokala Trafikföreskrifter som gäller vid förbud för parkering.

Tekniska förvaltningen har i skrivelse, daterat 2008-09-17, föreslagit att Gullspångs kommun godkänner att Tekniska nämnden inför kommunal parkeringsövervakning.

Kommunstyrelsen i Gullspångs kommun har i § 227, 2008-11-13, beslutat om att överlämna ärendet till tekniska nämnden för förslag till beslut och att om behov föreligger, en översyn görs av trafikliggare och gällande skyltning.

Kf i Gullspångs kommun

Eva Berdenius

Ulf Vallgren

Exp 2009-02-05

Tekniska nämnden

TN § 6

TN2008/0066

Parkeringsövervakning i Töreboda kommun

Tekniska nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar överlämna följande förslag till Kommunfullmäktige i Töreboda:

1. Att införa kommunal parkeringsövervakning på prov under sex månader.
2. Att införa den kommunala parkeringsövervakningen under andra halvåret 2009, efter översyn av berörda Lokala Trafikföreskrifter samt vägmärken.
3. Att besluta om samma taxor vid felparkering som gäller för Mariestads kommun.

Bakgrund

Polismyndigheten och kollektivtrafiken har till Tekniska förvaltningen inkommit med önskemål om parkeringsövervakning i Töreboda kommun. Detta med anledning av att många bilister inte tar hänsyn till generella trafikregler eller till de Lokala Trafikföreskrifter som gäller vid förbud för parkering. Kollektivtrafiken har idag stora problem med framkomligheten i tätorten.

Förvaltningen har i skrivelse, daterat 2008-09-17, föreslagit att Töreboda kommun godkänner att Tekniska nämnden inför kommunal parkeringsövervakning.

Kommunstyrelsens arbetsutskott i Töreboda har i § 199, 2008-10-07, givit Tekniska nämnden i uppdrag att på prov under 6 månader införa kommunal parkeringsövervakning i enlighet med skrivelse från Tekniska förvaltningen, daterat 2008-09-17.

Kfi Töreboda kommun

Eva Berdenius

Ulf Vallgren

Exp 2009-02-05

Tekniska nämnden

TN § 7

TN2009/0006

Parkeringsavgifter i Mariestads kommun

Tekniska nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar överlämna följande förslag till Kommunfullmäktige i Mariestad:

1. Att höja taxan för parkering på avgiftsbelagda parkeringsplatser från 5 kr/timme till 10 kr/timme.
2. Att avgiftens storlek för respektive parkeringsplats får beslutas av Tekniska nämnden.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Mariestad beslutade 1991-05-21, § 64, om höjd avgift på avgiftsbelagda parkeringsplatser till 5 kr/timme inkl. moms.

För att få den omsättning av bilar som krävs för att öka tillgängligheten på parkeringsplatserna i centrum har Tekniska förvaltningen lämnat förslag om höjning av parkeringsavgiften.

Tekniska förvaltningen vill att högsta belopp ska höjas från 5 kr/timme till 10 kr/timme samt att avgiftens storlek för respektive parkeringsplats får beslutas av Tekniska nämnden.

---

*Kf i Mariestads kommun
Eva Berdenius
Ulf Vallgren*

Exp 2009-02-05

MARIESTADS
KOMMUN

LÖREBODAS
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Tekniska nämnden

TN § 8

TN 2009/0007

Förslag till ändring av taxa för "Nyttokort"

Teknisk nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar att överlämna förslag till Kommunfullmäktige i Mariestad om höjning av taxa från 1 500 kr/år till 2 000 kr/år för s.k "Nyttokort" inom Mariestads kommun.

Magnus Dimberg reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget yrkande.

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Mariestad beslutade 1993-05-18, § 45, att införa s.k "Nyttokort" för parkering, vilket berättigar innehavaren till en dispens mot gällande Lokala Trafikföreskrifter på kommunal parkeringsplats. Nyttokort beviljas endast yrkesmässig verksamhet. Taxan för kortet beslutades till 1 500 kr/år och har inte höjts efter detta beslut.

Tekniska förvaltningen lämnade förslag till Tekniska nämndens arbetsutskott om en höjning av taxan från 1 500 kr/år till 2 500 kr/år.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med nämndens beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordföranden Linnéa Wall (s) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Magnus Dimberg (m) yrkar på oförändrad taxa.

Omröstning begärs och genomförs i enlighet med följande av nämndens godkända propositionsordning. De ledamöter som bifaller arbetsutskottets förslag röstar ja och de ledamöter som vill att nämnden beslutar enligt Magnus Dimbergs yrkande röstar nej.

Vid omröstningen avges 9 ja-röster och 4 nej-röster.

Tekniska nämnden har därmed beslutat om en höjning av taxa för nyttokort till 2 000 kr.

Hur respektive ledamot röstat framgår av bilagd omröstningslista, bilaga 3.

Exp Kf M-stad
Ulf Vaugen
Eva Berderius } 09-02-05

Tekniska nämnden
Tn § 8 (forts.)

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande från gatu- och trafikplanerare Ulf Vallgren och trafikplanerare Eva Berdenius.
Tekniska nämndens arbetsutskott § 8, 2009-01-13.

Kf i Mariestads kommun
Eva Berdenius
Ulf Vallgren

Tekniska nämnden

TN § 9

TN2009/0008

Parkering för boende i centrumkärnan

Tekniska nämnden beslutar

Tekniska nämnden beslutar föreslå Kommunfullmäktige i Mariestad att godkänna möjligheten till boendeparkering på kommunens parkeringsplatser i centrumkärnan enligt nedan angivna förslag:

1. Att införa ett parkeringskort för parkering med dispens mot gällande regler såsom tidsbegränsning och avgift.
2. Att endast bevilja tillstånd för boende inom ett område begränsat av Tidan i väster och Nygatan i öster.
3. Att endast bevilja tillstånd för boende vilka inte kan erhålla parkering av respektive fastighetsägare. Enligt norm: en parkeringsplats per hushåll
4. Att parkeringskortet endast gäller allmänna parkeringar inom ett område begränsat av Tidan i väster och Nygatan i öster.
5. Att parkeringskortet inte gäller på parkeringsplats för rörelsehindrad eller lastplats.
6. Att kortet skall placeras innanför vindrutan, lätt avläsbart utifrån vid uppställning.
7. Att parkeringskortet omgående återkallas vid missbruk.
8. Att inte ersätta förkommet parkeringskort, kortet är en värdehandling.
9. Att anta följande taxa för parkeringskortet, 4 000 kr/år.
10. Att vid flyttning ersättes kortet med motsvarande del för resterande år.

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade, 2002-09-03, § 84, att under en försöksperiod godkänna parkering för boende kring Gamla Torget, för en taxa av 3 000 kr/år. Erfarenheten av denna parkeringsform har utfallit positivt för både boende och kommunen.

Tekniska förvaltningen vill nu permanenta parkeringsformen att gälla för boende i centrum genom att utvidga möjligheten till boendeparkering på kommunens parkeringsplatser i centrumkärnan.

Kf i Mariestads kommun
Eva Berdnius
Ulf Vallgern

exp 09-02-05

Tekniska nämnden

TN § 10

Anmälan av arbetsutskottets protokoll

Anmäles och läggs till handlingarna av tekniska nämndens arbetsutskott enligt kommunallagen 3 kapitlet handlagda ärenden vid sammanträde 2009-01-13.

MARIESTADS
KOMMUN

TÖREBODA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Tekniska nämnden

TN § 11

Anmälan av delegationsärenden

Beslut enligt delegationsordningen gällande bostadsanpassningsbidrag för tiden 2008-12-01 – 2008-12-31, samt Lokala Trafikföreskrifter för tiden 2008-11-01 – 2008-12-31 läggs till handlingarna.

MARIESTADS
KOMMUN

LÖRDÖDA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Tekniska nämnden

TN § 12

Information

Vid dagens sammanträde deltog Gunnar Åreng från polismyndigheten för att diskutera frågor kring cykelproblematiken och övriga trafikfrågor.

Klargörande av frågor från Töreboda Kommunfullmäktige 2008-12-15, angående föreslagen VA-taxa

- Vad innebär förändringen för respektive fastighetsägare?

En ny VA-taxa har föreslagits för kommunfullmäktige i Töreboda kommun 2008-12-15. Taxan är beräknad för att börja gälla från 2009-01-01. Taxan innebär en höjning av de fasta brukningsavgifterna och en ny konstruktion för debitering av avgifterna. Svenskt Vattens förslag till VA-taxa, Publikation P96, ligger till grund för Töreboda kommuns VA-taxa.

Anledningen till att en höjning av brukningsavgifterna föreslås är att den nuvarande taxan inte täcker de verkliga kostnaderna. VA-kollektivets verksamhet har ett långvarigt underskott och detta måste betalas. Underskottet fördelas i taxe-konstruktionen över 3 år, samtidigt ingår en höjning av taxan så att verksamhetens kostnader och intäkter kommer i balans. Denna balans förväntas vara bestående efter det att underskottet är återbetalt år 2012 och det ska i framtiden räcka med att justera taxan mot konsumentpris index.

Verksamhetens kostnader utgörs till närmare 90 % av fasta kostnader och därför behöver va-kollektivet säkra en större del av intäkterna än tidigare genom att höja de fasta delarna av avgiften. Den nya taxe-konstruktionen ger ca 45 % fasta intäkter mot tidigare ca 20 % fasta intäkter.

För att få en jämn fördelning av de fasta kostnaderna inom va-kollektivet har en lägenhetsavgift för bostadsfastigheter införts och en motsvarande mätaravgift för övriga fastigheter. Att enbart höja den fasta grundavgiften ger omotiverat stora skillnader mellan abonnenterna.

Den nya taxan ger ett billigare m³-pris än tidigare, därmed kan kommunen förvänta sig en högre vattenförbrukning som i sin tur kan ge en besparing i verksamheten genom minskat antal spolningsarbeten i ledningsnätet.

De höjda fasta avgifterna och det billigare m³-priset får effekter främst för abonnenter med en låg vattenförbrukning och för verksamhetsutövare med stor vattenmätare och en låg vattenförbrukning.

Motiveringen till fördelningen av de fasta avgifterna är nyttan av att ha tillgång till vatten. Ju större vattenmätare en abonnent har desto större är nyttan, likaså är nyttan större i en fastighet med flera lägenheter. Nyttan av att ha tillgång till vatten i ett hushåll jämförs för lägenhet och villa. Därmed tas en lägenhetsavgift ut per hushåll.

När en fastighet är ansluten till kommunens vatten- och avloppsnät innebär det alltid en kostnad oavsett om något vatten förbrukas eller inte.

Al Deen

Vatten och avlopp finansieras inte av skattemedel utan betalas som avgifter från abonnenterna i VA-kollektivet. Sättet att ta betalt regleras i *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*.

Enligt 30 § får avgifterna inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Kommunen tjänar aldrig några pengar på vatten- och avloppstjänster.

Berörda fastighetsägare ska betala bruksavgifter för att täcka kommunens kostnader för drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningen samt betala anläggningsavgifter för att täcka kommunens kostnader för utbyggnaden av VA-ledningar.

- **Kostnader för respektive egna hem och hyresgäster vid en förbrukning på 200 m³/år?**

Lägenhet med 200 m ³ /år och 6 st lägenheter i fastighet Mätare 2,5 qn.		Villa med 200 m ³ /år Mätare 2,5 qn	
Fast avg/6	586 kr	Fast avg	3 519 kr
m ³	4 000 kr	m ³	4 000 kr
Lgh avg	763 kr	Lgh avg	763 kr
S:a	5 349 kr	S:a	8 282 kr

Räkne exempel på faktisk fastighet Hyreshus		
Antal lägenheter	14	st
Årsförbrukning	1865	m ³
Avgift för stor mätare, 6qn	2296	kr
Fast avgift	3518,75	kr

Taxa 2008	
Fast avg	2075 kr
Lgh avg	0
kr/m ³	28,62 kr
Summa	55 451kr

Taxa 2009	
Fast avg	3518,75 kr
Lgh avg	763 kr
kr/m ³	20 kr
Summa	53 797 kr

Al Deu

Kostnader för Brukningsavgifter enligt Svenst vattens definitioner

Definition: En normalvilla "Typhus A" omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus

omfattande 5 rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletterum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år

Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Avgifterna redovisas inklusive moms.

Definition: "Typhus B" är ett flerbostadshus som är anslutet till vatten, spill- och dagvatten.

15 lägenheter, 1000 m² våningsyta, 800 m² tomtyta, vattenförbrukning 2000 m³/år. 2 st parallellkopplade vattenmätare qn 2,5 m³/h.

En normalvilla "Typhus A"			Ett flerbostadshus "Typhus B"		
Årskostnad för typhus A	Dygnskostnad för typhus A	Literkostnad för typhus A	Årskostnad för typhus B	Dygnskostnad för typhus B	Literkostnad för typhus B
kr/år	kr/dygn	öre/liter	kr/år	kr/dygn	öre/liter
7 281,8	19,95	4,85	54 964	150,59	2,75

- Hur många lägenheter finns för närvarande i kommunen?

Antalsunderlag för beräkning av lägenhetsavgifter.

Lägenheter i hyreshus 1680 st

Villor 1460 st

I tjänsten Annika Kjellkvist

Annika Kjellkvist

Al *Deu*

2009-01-16

Kommunstyrelsen / Tekniska nämnden
Töreboda kommun

Svar angående möjligheter till besparingar i VA-verksamheten

Töreboda kommun hade i beslut KF 2008-12-15 begärt att tekniska nämnden skulle besvara ett antal frågor i samband med att beslut skall tas om ny VA-taxa i Töreboda kommun för år 2009. Ledamoten Magnus Dimberg begärde i samband med tekniska nämndens arbetsutskotts sammanträde att VA-avdelningen skulle inventera möjligheter till besparingar.

Undertecknad har i samarbete med driftledaren Lennart Smedberg och utredningsingenjör Annika Kjellkvist genomfört en inventering av möjliga besparingsobjekt. Under arbetet med detta gjordes också en genomgång av de rationaliseringar som gjorts sedan år 2000. Därvid kunde konstateras att flera åtgärder vidtagits för att rationalisera och förbilliga driften. Nedan ges exempel på sådana åtgärder.

Nämnden frågade också om vad som anses vara fasta kostnader och rörliga kostnader. Här nedan ges exempel på detta.

Fasta kostnader

Kapitalkostnader (återbetalning av tidigare investerade pengar)

Löner/Beredskapsersättning (beroende på att verksamheten bedrivs 24 tim/dygn krävs en viss bemanning för att täcka behovet av jourtjänstpersonal)

Miljöavgifter (avgifter som verksamheten tvingas betala till Länsstyrelse och miljönämnd)

Provtagningar (reglerade i lagar och länsstyrelsebeslut)

Effektabonnemang för elförbrukning

Rörliga kostnader/påverkbara

Vattenförsörjning, allmänt: Varje kubikmeter vatten kräver *elenergi* för pumpning från vattenverk, i pumpstationer och reningsverk. I den biologiska reningsprocessen i ett reningsverk krävs stora mängder luft för att hålla processen vid liv. Tillförsel av luft sker genom kompressorer som är mycket energikrävande. Vid reningsprocessen tillsätts *kemikalier* i det s.k. "tredje steget" där den kemiska reningen sker. Efter alla reningsstegen återstår en omfattande slambehandling som också kräver el-energi, kemikalier samt ett slutligt *omhändertagande*.

Som framgår av ovan finns möjliga besparingar där dessa kan göras genom minskad energianvändning, kemikalieförbrukning och minskning av tillfört slam. Alla dessa delar är beroende av, fram för allt, mängden avloppsvatten som tillförs reningsverken. Minskade vattenmängder innebär minskade pumpkostnader, minskad kemikalieanvändning och minskad mängd slam som skall omhändertas. Detta kan enbart ske genom att ytterligare medel investeras i förnyelse av ledningsnätet för att minska mängden inläckande vatten.

Besparingspotential i verksamheten som kräver vissa investeringar för att komma till stånd

Pumpar

- Pumpstationerna i kommunen har relativt nya och effektiva pumpar. Vad som kan göras är att byta slitna pumphjul. Byte av gammal reservpump som sitter i Moholm är tveksamt då den endast är igång ett par gånger per år.
- Älgårås rv har en gammal pump i flockningsbassängen som behöver bytas ut.
- Spaanpumparna i inkommande till Torstorps rv är på 15 kWh/st, Flygtpumpen i inkommande pumpgrup är på 11 kWh och kan eventuellt klara av att pumpa inkommande spillvatten till gallren.

Värme/El

- Byta ut direktverkande el-element och aerotemper mot luftvärmväxlare är relevant på anläggningarna Lagerfors vv, Moholms vv, Nya vv i Töreboda och personalbyggnad på Torstorp rv. Moholms vv kräver viss ombyggnad inuti för att skilja vattenverks utrymme från personalutrymme. Andra reningsanläggningar där det sitter aerotemper är mindre lämpade för luftvärmväxlare då det förekommer svavelväte i luften. Degerfors är ett exempel på kommun som satsat på luftvärmväxlare. Erfarenhetsutbyte föreslås.
- De bräddpunkter som finns på ledningsnätet är säkrade till 35 kWh, dessa kan förmodligen säkras ner.
- Sätt en effektvakt på Torstorps rv för att kunna analysera effekttoppar och sedan göra en eventuell ner säkring av reningsverket. Kontakt tas med MTEAB för detta arbete.
- Installera ytterligare en värmepump till befintlig värmväxlare på Torstorps rv. Kapacitet finns.
- Installera värmväxlare på utgående luft från blåsmaskinen

Övrigt

- Installera flödesmätning till förtjockaren för att kunna styra polymerdoseringen mera noggrant.
- Isolera taket på Torstorps rv
- Långsiktig planering med fonderade medel (som kan åstadkommas med en ny VA-taxa) för att koppla vatten och avlopp i Fägre till Törebodas anläggningar. Likaså planeras för att Lagerfors kopplas till Moholms anläggningar.
- Fortsatt arbete med åtgärder i ledningsnät för att minska mängden ovidkommande vatten till reningsverk
- Översyn av reningsprocessen vid Töreboda vattenverk.
- Fortsatta rationaliseringar genom ökat nyttjande av personal över kommungränserna inom MTG vid pensionsavgångar

Al *Jew*

Redan vidtagna besparingar i verksamheten

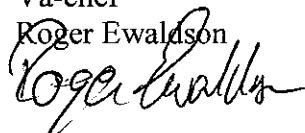
- Ny energisnålare och effektivare förtjockare inköpt 2007 och satt i drift under 2008 ger bättre avvattning av slam och spar på så vis el i centrifugeringsprocessen. Dessutom blir slutprodukten torrare och totalvikten av borttransporterat slam har under 2008 sjunkit med ca 15 %. Detta ger mindre antal slamtransporter med MEWAB.
- Kondensatorer monterade på de flesta maskiner vid Torstorps rv för att minska den reaktiva effekten.
- Flödesmätare på slam in till centrifugen ger kontroll på polymerdoseringen
- Pumpar från Älgårås vv återanvända på Torstorps rv.
- Frekvensomformare är monterade på större delen av utrustning i reningsverk och vattenverk.
- Översyn och utbyte av pumpar i pumpstationer har skett under 2000-2001
- Värmepump i Torstorps rv som tar värme ur utgåendevatten.
- Kontinuerligt underhåll och översyn av utrustning
- Dialog med Källbergs Industrier har medfört en pH-justering av deras spillvatten vilket gör det lättare att hantera vattnet vid reningsverket. Ett jämnt och lågt pH ger bättre effekt av fällningskemikalien och medger en lägre dosering.
- Flödesstyrd dosering av fällningskemikalie i inkommande spillvatten med maximerings gräns för kemikalien
- Nya oljefyllda el-element i Lagerfors rv.
- Renovering av befintliga slampumpar, 4 st, vid Torstorps rv.
- All värme i lokalerna är nerställd, särskilt där man ej vistas längre stunder.
- Luftvärmepump installerad i personallokaler vid Älgårås vv istället för oljeeldning.
- Samarbete med Gullspångs kommun om vattenförsörjningen i Älgårås. Stängning av Älgårås vv istället för renovering av verket kommer att ge en besparing i verksamheten på ca 125'kr.
- Blåsmaskiner styrda mot syregivare i aktivslambassängerna.
- Kontinuerlig översyn av elförbrukning och utrustning. Schemalagd service och underhåll av entreprenörer på större maskiner som avfuktare, centrifug och blåsmaskin.

Slutord

Några "snabba" besparingar finns inte att göra då dessa redan utnyttjas. Verksamhetens art är också sådan att inget kan "stängas av" inte ens för några timmar. Framtida besparingar måste planeras för att få en långvarig effekt. Tidigare politiskt beslutade investeringar skall nu återbetalas av en minskande kundkrets. VA-avdelningen har i denna skrivelse inte angett kostnaden för de olika besparingarna. För detta krävs ytterligare tid och arbetsinsatser. Av hänsyn till ärendets vikt d.v.s. fastställande av ny VA-taxa för Töreboda önskar VA-avdelningen att få återkomma med precisare investeringskostnader och förväntade besparingar om så erfordras. Varje månad som beslut om ny taxan dröjer går Töreboda kommun minste om 170 000 kronor i VA-intäkter.

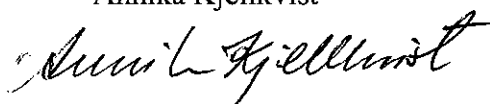
Va-chef

Roger Ewaldson

Utredningsingenjör

Annika Kjellkvist

Tre kommuner i samverkan

MARESFATS
KOMMUN

TÖREBODA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Bilaga 3

Omröstning § 8

Namn och parti	JA	NEJ	AVSTÅR
Linnéa Wall (s)	X		
Carina Hillsjö (v)	X		
Karl-Arne Gustavsson (c)	X		
Björn Andersson (m)	X		
Gunilla Hellsten-Boman (m)			
Evert Eklind (map)		X	
Bo Kindbom (s)	X		
Sven Olsson (c)	X		
Magnus Dimberg (m)		X	
Anne-Marie Lundin (m)		X	
Thomas Carlsson (s)	X		
Torbjörn Larsson (kvf)	X		
Mats Johansson (c)		X	
SUMMA:	9 JA	4 NEJ	AVSTÅR

See All

MARIESTADS
KOMMUN

TÖREBODA
KOMMUN

GULLSPÅNGS
KOMMUN

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Beslutande organ

Tekniska nämnden

Sammanträdesdatum

2009-01-27

Anslagsdatum

2009-02-04

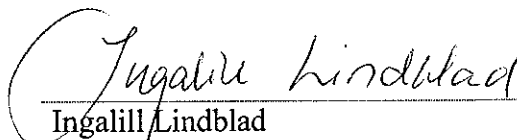
Anslag tas ner

2009-02-04

Förvaringsplats för protokollet

Tekniska förvaltningen, Mariestad

Underskrift

Ingalill Lindblad